

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nucleus Casuum Conscientiæ Sive Brevis Notitia Eorum
quæ scitu vel necessaria, vel valde vtilia sunt
Confessarijs in primo ingressu ad audiendas Confessiones**

Agostini, Giuseppe

Coloniae Agripp., 1644

De 6. Præcepto Decal.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41767

ex defectu correctionis: maximè in casibus repentinis, & ad personas ignotas. Plura S. Thom. 2. 2. quæst. 33. Suar. de Charit. disput. 8. Diana par. 4. tract. 4. resol. 228. Filliuc. tom. 2. tract. 28. cap. 5. Vbi etiam agitur de Superioribus, quomodo teneantur ad subditorum correctionem.

DE VI. PRÆCEPTO Decalogi.

Non fornicandi.

Hoc præcepto prohibetur omne peccatum contra castitatem, quæ est pars temperantiæ, & dicitur peccatum luxuriæ: Cuius septem species communiter numerari solent: Simplex fornicatio, stuprum, adulterium, incæstus, raptus, sacrilegium, peccatum contra naturam. De quibus aliqua dicemus necessaria ad confessionem.

Simplex Fornicatio.

Simplex fornicatio est illicitus concubitus, soluti cum soluta. non
Vite

Virgine, in vase naturali. Dicitur solutus, & soluta, id est non coniuncti Matrimonio, siue rato, siue consummato: & est peccatum mortale, etiam solitarie acceptum, dummodo liberè fiat: & potest ob circumstantiam aliquam adiunctam, habere etiam malitiam alterius speciei: ut si fiat ab habente votum castitatis, ut infra. Hoc peccatum si non sit habituale, & continuum, retinet prædictum nomen: si verò sit habituale & frequens, si cum vna tantum, quam fornicator, vel domi retineat, vel in aliquo alio loco determinato; dicitur concubinatus. Si cum pluribus indeterminatè; potest dici fornicatio, vel concubinarus vagus. Concubinarus accedens ad confessionem non est absolueendus, nisi relinquat, & eijciat concubinam, & ostendat vera signa pœnitentiæ. Quòd si sæpius id fecerit, & tamen rursus redijset; est vltèrius probandus ad tempus per suspensionem absolutionis, & alias pœnitentias iudicio prudentis Confessarij.

3. Quamuis tactus impudici, aspectus, oscula, & verba obscœna, quæ concurre-

L. 7

curre-

currere solent in actu fornicationis, vel paulò ante, vel post, sint peccata mortalia; non sunt tamen necessariò exprimenda in confessione: sed satis est confiteri actum principalem: hæc enim integrantes vnum peccatum cum illo, & faciliè subintelliguntur: nisi fortè aliquid ex his mutaret speciẽ peccati: aut si multo tempore ante præcessissent, vel subsequerentur, ita vt moraliter non censerentur facere vnum cum actu fornicario. Idem dicendum est de voluntate fornicandi, si præcessit ita fornicationem, vt non faciat vnum cum illa. v. g. si fuit interrupta per contrariam voluntatem tacitam, vel expressam, aut per desuetudinem, vel obliuionem, & quoties fuerit interrupta. Quòd si non fuerit interrupta; etiam si longo tempore durauerit, non est, nisi vnicum peccatum. Et idem dicendum est in alijs materijs.

4 Potest meretrix accipere, & retinere iustum lucrũ pro sui corporis prostitutione. Quòd si fuerit excessiuũ, aut tanta qualitate personæ; non potest; neque fornicator tenetur dare: neque potest

test meretrix accipere pecuniam ab eo, qui non potest illam dare. Si meretrix accedat ad confessionem, est probanda, ut diximus de concubinario. Si fornicator prouocauit mulierem, alioqui non paratam, & nolentem peccare; tenetur dicere in confessione hoc peccatum scandali: quod etiam commune est alijs peccatis. Agunt de simplici fornicatione *Fillinc. to. 2. tr. 30. c. 2. Tolet. l. 5. c. 10.*

Stuprum.

5 Stuprum est puellæ virginis defloratio per fractionem claustræ virginalis. Aliqui putant, hoc peccatum non differre specie à simplici fornicatione, si puella consentiat non inuita, & non sit alia circumstantia, mutans speciem. Alij putant differre propter fractionem signaculi virginalis, & graue nocumentum puellæ. Et vtraque opinio est probabilis.

6 Si quis promittit siue cum iuramento, siue absque illo, se ducturum in uxorem puellâ, quam deflorauit; tenetur illam ducere: nisi sit magus excessus, & dispa-

disparitas inter personas: vnde graue aliquod damnum timeatur ex tali Matrimonio. Nam in tali casu tenetur honestè illam dotare, maximè si ipsa ita velit. Si verò deflorauit volentem libere, & consentientem, & sine vlla promissione; non tenetur dotare: nisi fortè ex Charitate aliquando: *Nauar. in manu. cap. 16. num. 18. Tolet. lib. 5. cap. 11. Less. lib. 2. c. 10. dub. 3.*

7. Amissio virginittatis ex parte viri non est stuprum, sed reducitur ad vnam ex alijs speciebus: vt ad mollitiem, vel fornicationem, vel adulterium, &c. Similiter puella, si peccet contra castitatem, extra fractionem signaculi virginalis; non est stuprum: sed similiter reducitur ad mollitiem. Et in vtroque casu non est circumstantia necessariò confitenda amissio virginittatis, quantum ad virtutem in anima existentem. *Destupro Filliuc. lo. cit. cap. 3. Tolet. cap. 11.*

Adulterium.

83 **A**dulterium est contra castitatem, & iustitiam. Est autè coniugati

ingati cum coniugata, vel coniugati cū libera, vel liberi cum coniugata. Et in primo casu est aperienda in confessione circumstantia vtriusque coniugati: quia fit iniustitia duplex, & æquiualeat duplici peccato. Sufficit ad hoc peccatum Matrimonium ratum, siue adulteri, siue adulteræ, etiamsi non sit consummatum. Non tamen sufficiunt sponsalia: licet aliqui, non improbabiler, putent habere rem cum sponsa alterius, esse circumstantiam aperiendam in confessione: quia aliqua iniuria infertur sponso, & valde deterioratur conditio sponsæ. Aliqui putant contrarium.

9. Adulter amittit ius petendi debitum ex iustitia: (ita vt alter non teneatur reddere,) non tamen reddendi: & similiter adultera. Maritus adulteræ, si nõ consentit adulterio; potest diuortium ab illa facere, quoad thorum, & habitationem: & potest illam intra Monasterium includere per Iudicis sententiam: potest etiam remittere culpam.

10. Mulier adultera non tenetur manifestare suum peccatum cum periculo vitæ, aut grauis infamiæ, ne noceat veris.

ris filijs, nisi declaret filium spurium: sed debet resarcire damnum aliorum filiorum, quantum potest, alijs vijs. Et similiter etiam ipse adulter: maximè, quia nec maritus, nec filius tenentur illi credere, ordinariè loquendo. Quòd si posset sine tali periculo, & spem habeat, quòd credatur; tenetur. Agunt de adulterio *Fillius. lo. cit. cap. 4. Tol. cap. 1.*

Incestus.

11 **I**ncestus est ordinatus concubitus, & copula cū consanguinea, vel affine, vsque ad quartum gradum inclusiue: si verò affinitas sit ex copula illicita: vsque ad secundum gradum: si tamen cognatio sit ex Sacramento; vsque ad illum gradum, in quo prohibetur Matrimonium, vt dictum est supra.

12 Probabile est incestus cum consanguineis esse diuersæ speciei ab incestibus cū affinibus, & alijs: at verò ipse incestus cum consanguineis; probabile est, differre specie inter se in primo, & in secundo gradu, & similiter cum affinibus in primo, & secundo gradu. In-
cestuo-

incestuosus cum consanguinea coniugis,
 non potest petere debitum propter
 contractam affinitatem cum sua vxore.
 Dispensatio ad petendum debitum ha-
 betur ab Episcopo, aut habente priuile-
 gium. Incestus non est propriè, si copu-
 la sit non in vase naturali: similiter si
 peccatum committatur cum consan-
 guineis, vel affinibus maribus: & licet nõ
 sit propriè incestus, sed peccatum con-
 tra naturã, cum tamen sit latè incestuo-
 sus concubitus; non solum dicendum est
 in confessione, habui rem contra natu-
 ram cum consanguineis, vel affinibus
 maribus, vel fœminis: sed explicandus
 est primus, & secundus gradus, iuxta
 probabiliorem sententiam. *Lege Azor.*
tom. 3. lib. 3. cap. 9. & 15. Agunt de incestu
Fillius. lo. cis. cap. 5. Tol. cap. 12.

Raptus.

13 **R**aptus est, cum quis abducit fœ-
 minam à domo parentum, vel
 eorum, in quorum cura est, aut à domo
 propria, si sui iuris sit, ipsa inuita, aut
 inuitis ijs, sub quorum cura est, ad
 for-

fornicandum cum illa, aut ad Matrimonium contrahendū. Et; quantum ad speciem luxuriæ, coincidit cum alijs, iuxta conditionem puellæ, aut ipsius raptoris, sed additur circumstantia violentiæ contra iustitiam. Quomodo autem raptus dirimat Matrimonium; dictū est supra. Est etiam raptus, si quis rapiat sponsam suam inuitam, etiam post contractum Matrimonium, & non consummatum, si sponsa velit uti Privilegio Canonis, de quo supra. Agunt de raptu *Fillius. loc. cit. cap. 6. Tolet. loc. cit. cap. 12.*

Sacrilegium.

14 **S**acrilegium, est, cum peccatum committitur cum fœmina voto castitatis adstricta, vel in loco sacro, aut ab homine habente votum castitatis, aut a Religioso. Si quis cum sua vxore detineretur longo tempore in loco sacro; posset ibi exercere actum conjugalem, ad vitandam incontinentiam, absque peccato, neque pollueretur Ecclesiæ. *Fillius cap. 7. Tolet. cap. 18.*

Peccatum contra naturam.

15 **P**eccatum contra naturam est, in re nostra, omnis actus libidinosus extra vas, aut modum à natura institutum. Et eius species sunt quatuor: molities, inordinatus concubitus, sodomia, bestialitas. Prima est voluntaria seminis effusio extra omne vas: & potest etiam habere speciem alterius libidinis, si quis in actu illo turpi cogitet, & delectetur de aliquo alio actu, cum animo illud perpetrandi, si posset, aut ac si de facto perpetraret, iuxta speciem talis actus. Inordinatus concubitus esse potest, vel in copula licita, vel in illicita: & consistit in modo non ordinario: & potest esse peccatum mortale, si fiat cum periculo impediendi prolem: sin minus, erit veniale: & si adsit sufficiens necessitas absque periculo, nullum erit peccatum in copula licita. Sodomia proprie, & strictè est actus libidinosus consummatus inter masculos in vase non naturali: largè verò est etiam cum fœmina in vase item nō naturali; vel etiam inordinatus concubitus, & coitus fœminæ

cum

cum fœmina. Bestialitas est coitus hominis cum bestia: & probabile est differre speciei, si sit cum fœmina, aut mare: & ad hanc speciem reducitur coitus cum dæmone succubo, vel incubo: quia corpus assumptum à dæmone non est verè corpus humanum. Lege *Filliuc. tom. 2. tr. 30. c. 8. Bonac de Matrim. q. 4. p. 10. & seq. Azor. lo. cit. Tolet. c. 13.* Potest etiam coniungi cum hoc aliud peccatum iuxta internum affectum peccantis cum dæmone. *Filliuc. lo. cit. n. 161.*

16 Pollutio nocturna, aut cum homo non habet plenam libertatem, & deliberationem, non est peccatum ex se, nisi fuerit procurata, aut voluta in causa ad illum effectum ordinata: aut postea successerit voluntaria delectatio circa illam. Si verò accidat alicui interdum tantum operam rei licitæ, ut audiendis confessionibus, & similibus, aut omnino præter, aut contra voluntatem ipsius, & citra consensum in delectationem; non erit mortale, & interdum etiam nullum peccatum. Probabile est aperiendam esse circumstantiam, si quis hoc peccato contra naturam, seu mollitiei peccet cū

con-

consanguineis, vel affinis in primo,
& secundo gradu.

17 Non solum hoc præcepto prohibentur actus prædicti, sed etiam omnia alia, quæ ad tales actus illicitos ordinantur: ut tactus, oscula, amplexus libidinosi, aspectus, nutus, verba &c. neq; in his datur paruitas materiæ, si ex animo libidinoso procedant. Sunt tamen hi actus liciti inter coniuges, quatenus ordinantur ad copulam, & non sit periculum effusionis seminis. De morosa delectatione dicemus in nono præcepto. Similiter tactus, oscula, & amplexus non libidinosi, & citra periculum, sunt licita sponsis de futuro. *Tolet. lib. 8. cap. 14. Filliuc. cap.*

18 Verba turpia, & cantilenæ, & similia, si fiant ex animo libidinoso peccandi, sunt mortalia: si verò non tali animo fiant, sed ioco, aut scurilitate quadam, citra scandalum, & periculum alicuius grauis peccati, poterunt esse venialia; nisi sint ex se valde obscœna.

DE